

Anbefalinger - åpenhet om kontakt med folkevalgte og ansatte

Folkevalgte politikere i kommuner og fylkeskommuner er valgt til å representere innbyggerne. For å ivareta dette ansvaret og sikre at vedtak er i tråd med innbyggernes ønsker og behov er det nødvendig med god kontakt med innbyggerne og ulike interesser i lokalsamfunnet, også mellom valgene. Tilliten mellom innbyggere og folkevalgte blir styrket når folkevalgte lytter og tar hensyn. Slik kontakt er også viktig for å sikre at saker er mest mulig opplyst og det faglige vurderingsgrunnlaget godt. For politikere og kommunalt ansatte kan muligheten til å få større kunnskap oppleves som et gode.

Samtidig kan kontakt med næringslivet og andre aktører også innebære en form for påvirkning og innflytelse der bestemte interesser, gjerne ressurssterke, får oppmerksomhet og blir tillagt vekt i den kommunale beslutningsprosessen. Dette samtidig med at konkurrerende interesser, gjerne uten tilsvarende ressurser eller kunnskap om prosessene, ikke når fram med sin informasjon og dermed kan stå i fare for ikke å bli hørt eller tatt hensyn til i samme grad. Informasjon som kommer til folkevalgte gjennom slik påvirkning og uten offentlige dokumenter, kan oppfattes som utilbørlig påvirkning. Det kan det også være. Veien fra utilbørlig påvirkning til korrupsjon kan dessuten være kort og grenseoppgangene vanskelige.

Til syvende og sist er det opp til den enkelte kommune å bestemme hvordan åpenhet sikres og utilbørlig påvirkning unngås. Etikkutvalget ønsker likevel å gi noen anbefalinger om mulige tiltak som kan være til hjelp i et vanskelig farvann.

[Her](#) kan du lese hele notatet fra etikkutvalget om "Åpenhet om kontakt med folkevalgte".

Etikkutvalget anbefaler:

- At kommuner har høy bevissthet rundt demokratiske utfordringer knyttet til lobbyisme og påvirkning fra næringslivsaktører og andre. Kommunestyret bør sette temaet regelmessig på dagsorden.
- At kommuner arbeider systematisk for åpenhet i politiske beslutningsprosesser
- At kommuner etablerer noen kjøreregler for kontakt med og påvirkning fra næringsliv og interesseorganisasjoner. Slike kjøreregler må
 - være praktisk mulige å etterleve
 - ikke heve terskelen eller vanskeliggjøre direkte kontakt mellom innbyggere, folkevalgte og/eller ansatte
 - Sikre ivaretagelse av folkevalgtes ombudsrolle
- At alle kommuner arbeider aktivt for å skape høy bevissthet rundt lobbyisme og påvirkning fra næringslivet og interesseorganisasjoner. Dette kan for eksempel gjøres ved å:
 - etablere en offentlig tilgjengelig oversikt over hvem som har formelle møter med folkevalgte og ansatte i bestemte saker

- Etablere rutiner for at det på annen måte kommer tydelig fram i politiske saker hvem som eventuelt har hatt møter med folkevalgte og/eller ansatte om saken, for eksempel i åpne kalendre.
 - Utarbeide en «vær åpen plakatt»
 - Innarbeide noen regler om folkevalgte og ansattes kontakt med næringsliv og andre i relevante kommunale dokumenter, som f. eks etiske retningslinjer.
- At partigruppene bør praktisere full åpenhet rundt hvem som inviteres inn i gruppemøter ved behandling av politiske saker
 - At det tilstrebes å tilrettelegge for innbyggermedvirkning i politiske beslutningsprosesser